

MENGTEELTEN IN STROKEN LEVERT
RUIM VOLDOENDE EIWITRIJK VOER

Voerteelt bd-legkippen in stroken

Granen, peulvruchten en kippen. Daar draait het om op bd-landbouwbedrijf Dennenhoeve van de familie SijbengainHooghalen(Drenthe).Biologischelegkippen hebben ze al 15 jaar. De onkruidrijke zandgrond en geen biologisch telende burens maakte de stap naar akkerbouw en voederteelt tot een uitdaging. Toch zijn ze dit aangegaan

TEKST HILDE FABER | FOTO'S STELLA D. JUVENTIA

nmiddels is de hele familie overtuigd van de biologische werkwijze. En ze zijn niet gestopt bij biologisch: “Als je verder nadent, dan is Demeter nog veel mooier dan Skal. Voor Demeter moet je wel je eigen voer gaan verbouwen en dat zijn we gaan doen met strokenteelt. Dat is nu ook ons ding geworden.” Strokenteelt belooft veel: verbetering van de biodiversiteit, vermindering van ziekten en plagen, betere nutriëntenbenutting, verbeterde bodemkwaliteit en een veerkrachtiger systeem. Onderzoeksresultaten van de WUR ondersteunen deze voordelen van het telen in stroken. Klopt dat ook in de praktijk? Hier de eerste ervaringen van Kees Sijbenga, die op bd-bedrijf de Dennenhoeve het houden van legkippen combineert met akkerbouw.

“Stroken-
teelt, wat is
dat nu voor
poppen-
kast?”

“Strokenteelt? Dat leek me helemaal niks”, vertelt Kees lachend, “Wat is dit nu voor poppenkast dacht ik! Maar je moet nieuwe ideeën niet direct overboord gooien. Ik probeer mezelf ervoor open te stellen. Ik las er wat meer over en dan raak je toch geïnteresseerd.” Via een studiegroep in Groningen komt Kees terecht bij de training strokenteelt (zie kader). “Tijdens een cursus komt zo'n systeem als strokenteelt veel meer tot leven en toen dacht ik: dit is het, dit past bij mij!” En zo ligt sinds teeltjaar 2020 de volledige 20 hectare akkerbouw van Kees in stroken van 6 meter breed. “Als je het doet, doe het dan goed. Dat hebben we met de stap naar biologisch ook gedaan. Ik vind dat makkelijk en overzichtelijk.” Dat zijn machines al op 3 en 6 meter werkte, was niet de reden om met stroken van

Bedrijfsgegevens
Dennenhoeve - Hooghalen
Eigenaars Kees en Jolanda Sijbenga

Areaal | 20 hectare volledig in stroken
Grondsoort | zandgrond
Gewassen | tarwe-veldboon, haver-lupine, gerst-erwten, triticale-erwten, boekweit en mais
Breedte stroken | 6 m
Bemesting | volveldse bemesting met maaisel van Natuurmonumenten of Staatsbosbeheer vermengd met kippenmest
Beregening | haspel van 500 meter

6 meter breed te gaan werken, maar een prettige bijkomstigheid. “Op de cursus werd verteld: op 6 meter heb je meer biodiversiteit en minder ziektedruk. Die goede effecten nemen al af op 12 meter brede stroken. Dus op 6 meter zijn de effecten van strokenteelt gewoon heel goed.”

De stroken zijn maar liefst 1150 meter lang. “Dat vond ik ideaal! Je zet je trekker neer en kan gewoon rijden. Ik heb minder kopakker, dus ik moet ook minder draaien. Alleen maakte het de beregening lastig. Er loopt een sloot langs het hele perceel in de lengte. Maar om het midden van het perceel te kunnen bereiken met mijn oude haspel van 350 meter, moest ik dwars door de stroken heen rijden en reed ik dus het gewas helemaal plat. Nu heb ik een haspel van 500 meter en lukt het net om het midden van het perceel vanaf de zijkanten te bereiken.”

Het kiezen van een tijdstip om te beregenen bleek ook een uitdaging. “In 2020 was er een droge zomer. Er was een moment waarop de mais veel te droog was en beregend moest worden, maar dat kon niet vanwege de rijpe graangewassen. Dat heeft wel opbrengst gekost.” Bij andere manieren van beregening, zoals een boom of drip-irrigatie, verwacht Kees dat wel een watergift per gewas gegeven kan worden. Daarvoor is natuurlijk een investering nodig, maar alleen voor maïs is hem dat niet waard. “Maïs levert daar gewoon

te weinig voor op, dan kom je niet uit. Voor groentegewassen is die investering wel de overweging waard.” Kees heeft een andere oplossing: “Door mijn bodem gezond te houden, wil ik het aantal keer beregenen verminderen. Ik probeer met mijn bemesting van maaisel en kippenmest zoveel mogelijk organische stof in de bodem te krijgen. Dat is goed voor het vasthouden van vocht, de bodemwerking en het bodemleven.”

Ook met mengteelten van vlinderbloemigen en granen experimenteerde hij in 2020. In de stroken stonden mengsels van tarwe-veldboon, haver-lupine, gerst-erwten en triticale-erwten. Centraal: de peulvruchten in deze mengsels. “We gaan voor zo veel mogelijk vlinderbloemigen, dat is namelijk het duurdere product. De granen zijn opvulling en zorgen voor minder onkruid. In de oogst zie je voornamelijk de peulvruchten terug. Dat is hartstikke mooi voor de kippen.” En de mengteelten en stroken leveren meer dan voldoende op: “We hadden ruim voldoende voer. In 2020 zaten we al op de vereiste 70 procent eigen voer en ik had ook nog over.”

Het zaaien van de granen en peulvruchten doet Kees het liefst tegelijk. “Dat scheelt werk en je rijdt weer een keer minder over je land dan bij apart zaaien.” Dit werkte prima voor de meeste mengsels, behalve bij één: “Het diepteverschil is belangrijk voor tarwe-veldbonen, omdat je veldbonen heel diep moet zaaien vanwege de grote bonen. Tarwe komt niet goed op als je die samen met de veldboon zaait op de zeven centimeter diepte van de veldboon. Samen zaaien gaf minder opbrengst dan apart zaaien, waarbij je de tarwe dus minder diep zaait.”

Dit jaar teelt Kees op 45 hectare. Daarvan is nog steeds 16 ha strokenteelt met eenzelfde opzet als in 2020. De rest is hoofdzakelijk loonwerk: “Ik ben nu beheerder op een perceel van de coöperatie ‘Land van Ons’, dat we in 2021 ook in stroken telen. En ik bewerk een perceel van Natuurmonumenten, dat we in de toekomst in stroken willen leggen. Die twee organisaties komen je opzoeken als je iets bijzonders doet, zoals strokenteelt. Dat zijn ontzettend leuke kansen om je teelt van voedergewassen uit te breiden.”

Nieuwsgiering naar de burgercoöperatie Land van Ons? Zzoekennog agrarische ondernemers. www.landvanons.nl

Kees Sijbengaanam deelt aan de training strokenteelt van WUR, ERF BV en Land & Co. In september 2022 start de eerstvolgende cursus. Informatie en opgave: www.bioacademy.nl

“In 2020
zaten we
al op 70
procent
eigen voer
en ik had
ook nog
over.”

Webinar Biokennisweek

66 - Strokenteelt, iets voor jou?

Di 11 januari 2022 | 14.30 - 15.00 uur

Door Jaco Burgers (ERF BV) en Dirk van Apeldoorn (WUR- Open teelten)

Mmv Maria van Boxtel (Land & Co)

Faber, H., & Stella, J. D. (2021). Voerteelt bd-legkippen in stroken: Mengteelten in stroken levert ruim voldoende eiwitrijk voer. *Ekoland*, 41(12), 22-23. <https://edepot.wur.nl/660283>

Deze publicatie is publiek beschikbaar gemaakt via de institutionele repository van Wageningen University & Research, met toestemming van Agrio Uitgeverij B.V.

Op deze publicatie zit een [CC BY-NC-ND licentie](#). Dit houdt het volgende in:

Je bent vrij om te:

- Delen — het materiaal te kopiëren, te verspreiden en door te geven via elk medium of bestandsformaat

Onder de volgende voorwaarden:

- Naamsvermelding — Je moet de maker van het werk vermelden en een link naar de licentie plaatsen. Je mag dat op redelijke wijze doen, maar niet zodanig dat de indruk gewekt wordt dat de licentiegever instemt met je werk of je gebruik van het werk.
- Niet Commercieel — Je mag het werk niet gebruiken voor commerciële doeleinden.
- Geen Afgeleide Werken — Je mag het veranderde materiaal niet verspreiden als je het werk hebt geremixt, veranderd, of op het werk hebt voortgebouwd.
- Geen aanvullende restricties — Je mag geen juridische voorwaarden of technologische voorzieningen toepassen die anderen er juridisch in beperken om iets te doen wat de licentie toestaat.

NB: Je mag dit blad en de bovenstaande licentie niet verwijderen wanneer je de publicatie gebruikt of verspreidt.